Yolcu için oruç tutmaması mı, yoksa oruç tutması mı daha fazîletlidir?

﴿ أيهما أفضل للمسافر الفطر أم الصيام؟ ﴾

[Türkçe — Turkish — تركي]

Abdulaziz b. Abdullah b. Baz

Terceme : Muhammed Şahin

Tetkik : Ali Rıza Şahin

2010 - 1431

islamhouse.com

﴿ أيهما أفضل للمسافر الفطر أم الصيام؟ ﴾

« باللغة التركية »

عبد العزيز بن عبد الله بن باز

ترجمة: محمد مسلم شاهين

مراجعة: علي رضا شاهين

2010 - 1431

islamhouse.com

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Soru:

Uçak veya diğer modern ulaşım araçları ile yapılan ve zor olmayan yolculuklarda yolcu için oruç tutmaması mı, yoksa oruç tutması mı daha fazîletlidir?

Cevap:

Oruçlu için istisnâsız en fazîletli olan; yolculuk sırasında oruç tutmamasıdır. Kim de yolculuk sırasında oruç tutarsa, ona bir günah yoktur. Çünkü Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in yolculuk sırasında hem oruç tuttuğu, hem de tutmadığı sâbittir. Aynı şekilde sahâbe de böyle yapmıştır. Fakat sıcaklar artar ve oruç tutmakta büyük zorluklar olursa, yolcunun oruç tutmaması gerekli, oruç tutması ise mekrûh olur.Çünkü Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- yolculuk sırasında şiddetli sıcaktan dolayı bir kalabalığın oruçlu birisinin üzerine gölge yaptıklarını gördüğünde:

"Nedir bu? diye sordu.

Onlar:

"Oruçlu" diye cevap verdiler.

Bunun üzerine Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((لَيْسَ مِنَ الْبِرِّ الصَّوْمُ فِي السَّفَرِ.)) [رواه البخاري]

"Yolculuk sırasında oruç tutmak, iyilik değildir."[1]

Başka bir hadiste ise şöyle buyurmuştur:

((إِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ أَنْ تُؤْتَى رُخَصُهُ كَمَا يَكْرَهُ أَنْ تُؤْتَى مَعْصِيَتُهُ.)) [رواه ابن حبان]

"Şüphesiz ki Allah, kendisine karşı gelinmesini çirkin gördüğü gibi, ruhsatlarının kullanılmasından da hoşnut olur."[2]

Başka bir rivâyette ise şöyle buyurmuştur:

[1] Buhârî

[2] İbn-i Hıbbân

((إِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ أَنْ تُؤْتَى رُخَصُهُ كَماَ يُحِبُّ أَنْ تُؤْتَى عَزَائِمُهُ.))[رواه ابن حبان]

"Şüphesiz ki Allah, farzlarının yerine getirilmesinden hoşnut olduğu gibi, ruhsatlarının kullanılmasından da hoşnut olur."[1]

Bu konuda araba, deve, gemi ve vapur gibi ulaşım araçları ile yolculuk yapan kimse ile uçakla yolculuk yapan kimse arasında hiçbir fark yoktur. Çünkü yolcu ismi, bu araçlarla yolculuk yapan herkesi kapsar ve yolculuğun ruhsatlarını kullanırlar. Allah Teâlâ, yolculuk ve mukimlikle ilgili hükümleri, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in zamanında olanlarla ondan sonrada kıyâmet gününe kadar gelecek olanlar için meşrû kılmıştır. Allah Teâlâ, hallerin değişeceğini de, ulaşım araçlarının çoğalacağını da iyi bilir. Şayet hükümler farklı olacak olsaydı, Allah Teâlâ bu konuya dikkat çekerdi.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ ...وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ ٱلْكِتَـٰبَ تِبْيَـٰنًا لِّكُلِّ شَىْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً وَبُشْرَىٰ لِلْمُسْلِمِينَ ﴿٨٩﴾ ﴾ [سورة النحل من الآية: 89]

"(Ey Peygamber!) Her şeyi açıklaması, (dalâletten) hidâyete iletmesi, (tasdik edene) rahmet olması ve mü'minlere de (güzel sonlarını) müjdelemesi için sana Kitab'ı indirdik."[2]

Allah Teâlâ bu konuda yine şöyle buyurmuştur:

﴿ وَٱلْخَيْلَ وَٱلْبِغَالَ وَٱلْحَمِيرَ لِتَرْكَبُوهَا وَزِينَةً ۚ وَيَخْلُقُ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٨﴾ ﴾

[سورة النحل: 8]

"Atları, katırları ve eşekleri binmeniz ve ziynet olsun diye (o yarattı). Allah, (îmânınız ve şükrünüz artsın diye) bilemediğiniz daha nice (bineceğiniz araçlar) yaratır."[3]

---

[1] İbn-i Hıbbân

[2] Nahl Sûresi: 89

[3] Nasl Sûresi: 8